

Ilija PUŠIĆ

RAD ZAVIČAJNOG MUZEJA U 1969. GODINI

Zavičajni muzej u Herceg-Novome obuhvata kompleksnu muzejsku problematiku na terenu Boke Kotorske, sem pomorstva koje je stručno i naučno obuhvaćeno u sklopu Pomorskog muzeja južnog Jadrana u Kotoru. Zavičajni muzej okuplja tri odelenja: etnografsko, odelenje NOB i Narodne revolucije i umjetničku galeriju »Josip Bepo Benković«; zatim šest zbirki: kulturno-istorijsku, ikonografsku, arheološku, lapidarijum, zbirku na Kanli kuli i dvije memorijalne sobe: Josipa Benkovića i Ivana Lučeva. U sastavu Muzeja nalazi se Botanička bašta, sa rijetkim primjercima tropske i subtropske flore. Zgrada Muzeja se nalazi na Toploj, Galerija »Josip-Bepo Benković« u Starom gradu, a memorijalne sobe u Njegoševoj ulici. Muzej je otvoren za posjetioce svakog dana od 9 do 12 i od 15 do 17 sati, sem ponedjeljka; Galerija prima posjetioce za vrijeme trajanja izložbi, dok se memorijalne sobe mogu posjetiti tokom čitavog dana.

U Muzeju su zaposlena 3 radnika: direktor (arheolog), kustos (etnolog) i sekretar muzeja. Pomoćni poslovi, čistoća i održavanje bašte, obavljaju se po ugovoru o izvršenom poslu.

Iz Fonda za kulturu Muzej je za 1969. god. dobio 128.000 din.

Opšti zadaci

U septembru mjesecu 1969. god. radnici u Zavičajnom muzeju učestvovali su u organizovanju Kongresa folklorista Jugoslavije u hotelu »Tamaris« u Igalu. Pored organizaciono tehničkih poslova, radnici muzeja su organizovali veće folklorne na kojemu su učestvovali članovi folklorne grupe »Ilija Kišić« iz Zelenike i narodni guslar. Na Kongresu je direktor Muzeja učestvovao sa svojim radom »Ilirska etnička plemena i grupe na teritoriji Boke Kotorske«.

Štampan je prvi broj zbornika radova iz nauke, kulture i umjetnosti »BOKA« u tiražu od 800 primjeraka, u kojemu su saradnici naučni radnici iz Boke, kao i oni iz drugih naših centara čiji je domen naučnog interesa Boka Kotorska. Pored ovoga izvršeno je sljedeće:

Štampani panoi, plakati, letci i natpisi na tri strana jezika u cilju propagande, reklamiranja i obavjesti posjetilaca.

Uređen i aranžiran jedan izlog na prometnom mjestu u gradu koji upućuje posjetioce na razgledanje Muzeja i naših kulturnih spomenika.

Organizovanje predavanja na Radničkom univerzitetu, akademika Vojislava Đurića o novim otkrićima fresaka u Manastiru Savini.

Arheologija

U 1969. god. nastavljen je intenzivan rad na rekognosciranju terena Boke Kotorske. Rekognosciran je teren Luštice, jedan dio Krtola, zatim sela Ubli, Bunovići, Morinj i Kostanjica. Novootkrivenim arheološkim lokalitetima dopunjena je arheološka karta Boke Kotorske.

Izvršeno je sondažno iskopavanje u novootkrivenoj preistorijskoj pećini u Bunovićima. Po materijalu otkopanom u nižim slojevima pretpostavlja se postojanje kulture srednje bronz. Indicioni materijal se nalazi na ekspertizi.

Restauriran, konzerviran i prezentiran je materijal otkopan u preistorijskim grobovima u Kamenom 1966. god.

U ekipi Zavoda za zaštitu spomenika kulture SRCG arheolog Muzeja je bio angažovan 20 dana.

U ediciji »Boka« štampan je rad iz arheologije »Arheološki lokaliteti i stanje arheološke nauke u Boki Kotorskoj«.

Arheolog Muzeja održao je predavanje »Antika u Boki Kotorskoj« u Zemaljskom muzeju u Sarajevu.

Etnologija

Najviši dio posla u izučavanju etnografije na području Zavičajnog muzeja izvršio se u Arhivima. To je bio kontinuirani rad na sakupljanju tragova našeg folklora iz vrlo bogate dokumentacije starih bokokotorskih opština.

Povodom održavanja naučnih skupova u Centru za naučne skupove u Herceg-Novome, učesnike skupova su pozdravile djevojke u narodnim nošnjama sa rakijom i karanfilima. Takvih nastupa u 1969. god. bilo je 14.

Sakupljeni su podaci o kamenorezačkom zanatu zagorskih sela hercegnovske opštine (dokumenta, fotograije, alat).

Očišćen je i konzerviran metalni inventar etnografskog odeljenja.

Napisan je i objavljen u ediciji »Boka« rad »Bokeška setenca«.

Istorija sa NOB

Organizovana je numizmatička izložba numizmatičara Blaža Krivokapića iz Nikšića, koja je trajala 40 dana.

Kulturno-istorijska zbirka dopunjena je sa gravirama i fotografijama iz urbanističkog razvitka Herceg-Novoga od postanka do danas.

Radnici Muzeja aktivno su učestvovali u prikupljanju dokumentacije u našem i drugim republičkim centrima iz NOB-a i Narodne revolucije, povodom proslave 50 godina Partije i 25 godina od osnivanja Bokeljske brigade.

Ikonografija

Po dogovoru sa crkvenim vlastima i u 1969. godini je za vrijeme ljetne sezone organizovana izložba ikona u drvu Bokokotorske ikonografske škole Rafailović-Dimitrijević, dopunjena sa starim ikonama iz italo-kritskih, carigradskih i ruskih škola i radiona.

Izvršeno je konzerviranje 7 ikona u drvu.

Galerija »Josip-Bepo Benković«

U 1969. godini u Galeriji je organizovano 8 izložbi i to: izložba 10 likovnih umjetnika sa Kosova, izložba 5 likovnih umjetnika iz Rumunije, izložba karikatura Miloša Vuškovića iz Cetinja, samostalna izložba Bogdanke Budisavljević iz Beograda, samostalna izložba Sava Vujovića, slikara iz Herceg-Novoga, samostalna izložba Milenka Sindika, slikara iz Tivta, samostalna izložba Mihaila Jovićevića, slikara iz Cetinja i izložba slika slikara vojnih starešina povodom proslave Dana JA 22. Decembra.

U Galeriji je organizovan II hercegnovski zimski salon na kojemu je učestvovalo 17 likovnih umjetnika iz Herceg-Novoga kao i nekoliko gosti iz Republike. Na salonu su podijeljene 3 nagrade i to: Berberović Luki, akademskom slikaru iz Morinja, Kovačević Srđanu, akademskom vajaru iz Herceg-Novoga i Bulaić Mitku, slikaru iz Herceg-Novoga. Salon je bio otvoren od 15. januara do 15. februara.

Otkupom ili darivanjem nabavljeno je 17 umjetničkih radova, od toga 7 radova je Galeriji ustupio Savjet za kulturu SRCG iz svog fonda.

Izvršene su sve imovinsko pravne i tehničke pripreme za adaptaciju i postavu memorijalnih soba Josipa Benkovića i Ivana Lučeva.

Inventarisan je cjelokupni fond Benkovića i Lučeva.

Botanička bašta

U 1969. godini botaničku baštu pri zgradi Zavičajnog muzeja na Toploj preuzelo je na uzgoj preduzeće »Gradsko zelenilo« u Herceg-Novome, tako da Zavičajni muzej vodi brigu samo o populariziranju i stručnoj prezentaciji bašte.

Spomenici kulture u Herceg-Novome

Zavičajni muzej u Herceg-Novome od svoga postojanja vodi brigu o spomenicima kulture na svom terenu, a uz saglasnost Zavoda za zaštitu spomenika kulture SRCG vrši nad njima redovnu patro-
nažu. Tako je u 1969. godini intervenisao u pet slučajeva narušavanja integriteta spomenika, ili stare arhitektonske i urbane cjeline.

Na Kanli kuli u jednoj pogodnoj prostoriji postavljena je zbirka predmeta i lapida pronađenih na Kanli kuli prilikom gradnje ljetne pozornice.

Na Kanli kuli i Španjoli organizovana je vodička služba, dok je najinteresantniji spomenik arhitekture, mletačka tvrđava Forte mare, do danas još nepristupačna za posjetioce, zbog toga što se njena unutrašnjost koristi kao ljetna bioskopska bašta.

U župnoj crkvi Sv. Jeronima nedavno je otkrivena jedna ikona na platnu od Tripa Kokolje, a crkva bl. Leopolda Mandića dobila je kao dar italijanskih hodočasnika vrijednu sliku venecijanske škole XVIII vijeka.

U zajednici i sa sredstvima Skupštine opštine svi naši arhitektonski spomenici noću su osvetljeni sa 28 reflektora nad kojima vodi redovnu brigu Komunalno preduzeće u Herceg-Novome.

Zavičajni muzej u Herceg-Novome u 1969. godini registrovao je oko 14000 posjetilaca, od toga 5000 stranaca.